

การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของ
เกาะลัดอีแท่นอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*

PARTICIPATION IN SUSTAINABLE AGROTOURISM MANAGEMENT OF
KOH LAD E TAN, SAMPRAN DISTRICT NAKHON PATHOM PROVINCE

พระใบฎีกาวรินทร์ วีระโย (มงคลรัตนกาล)

Phrakhrubdikavarinthon Werachayo

พระมหาประกาศิต สิริเมธ

Phramaha Prakasit Sirimedho

ภูริวัจน์ ปุณยวุฒิปรีดา

Phuriwat Punyawutpreeda

วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Buddhapanya Sri Dvaravati Sangha College Buddhist Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: wan.252526@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแท่น 2) เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแท่น และ 3) เพื่อเสนอการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแท่นอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 254 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป/คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติบรรยาย โดยรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน ตุลาคม 2564 – กุมภาพันธ์ 2565 ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุปอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า 1.บริบทการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแท่น กำลังริเริ่มจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน แต่ยังไม่มีการวางแผนดำเนินการท่องเที่ยวอย่าง

เป็นรูปธรรม ชุมชนเริ่มสร้างตลาดสินค้าท้องถิ่นเพื่อเป็นแหล่งรวมสินค้าและรองรับนักท่องเที่ยว และส่งเสริมความรู้ทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

2.กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแทน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติการ

3.การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแทน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความปลอดภัย

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การจัดการ, การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

Abstract

The objectives of this research paper were 1) to study the context of sustainable agritourism management of Koh Lad Ethan, 2) to study the process of participation in sustainable agritourism management of Koh Lad Ethan, and 3) to propose Participation in sustainable agrotourism management of Koh Lad E Tan, Sampran District Nakhon Pathom Province It is a research study that combines methods. It consists of quantitative research and qualitative research. The research instruments were questionnaires and interview forms. The sample group consisted of 254 people and key information providers of 10 images/person. The statistics used in the research were descriptive statistics, data were collected during October 2021 – February 2022. The data were analyzed for content. and inductive conclusion analysis.

The results showed that 1. Sustainable agritourism management context of Koh Lad Ethan Initiating community-based tourism management But there is no concrete tourism planning. The community started to build a local market to be a source of products and support tourists. and promote knowledge of agro-tourism by government and private agencies Overall, it is at a high level. The aspect with the highest average was the benefit receiving side. The aspect with the least mean was the operational aspect. 3. Participation in sustainable agritourism management of Koh Lad Ethan Overall, it is at a high level. The

aspect with the highest average was tourism attraction management. And the aspect with the least mean is safety.

Keywords: Participation, Management, Agritourism

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถดำเนินการให้ตอบสนองต่อ ยุทธศาสตร์โดยเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) ที่มุ่งเน้นทางด้านการเรียนรู้วิถีเกษตรกรรมของชาวนาชนบทเน้นการมีส่วนร่วมของ นักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เกิดประโยชน์ ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชนและตัวเกษตรกรการที่ชุมชนท้องถิ่นจะมีความเข้มแข็งและสามารถอยู่ บนฐานการพึ่งตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้วยการวิเคราะห์ ศักยภาพของคนในชุมชนเพื่อนำมาจัดทำแผน ชุมชนถือเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การกำหนด ทิศทางของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และในการเปิดพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่าง รู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือขาดการจัดการที่ดีทำให้วิถีและสภาพแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งอาจ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่นจนขาดความเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมของ พื้นที่และส่งผลกระทบทางลบต่อการท่องเที่ยวในที่สุด ซึ่งแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยว ในชุมชนจำเป็นต้องเกิดจากกระบวนการการจัดการและกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชน โดยให้สมาชิกร่วมกันคิดร่วมกันค้นหาและเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งด้านความรู้ ทรัพยากรอื่นๆ โดยใช้ เครื่องมือที่เรียกว่า “กระบวนการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม” อันเป็นกระบวนการที่ สามารถสะท้อนปัญหา ความต้องการของชุมชนซึ่งเป็นรากแก้วของการแก้ไขปัญหาชุมชนและ โอกาสในการแสดงศักยภาพ ของตนเองเพื่อสร้างชุมชนของตนให้เข้มแข็งและยั่งยืน (ศิริพร เลิศยิ่งยศ, 2556)

เกาะลัดดีอ๊ะแท่นได้ริเริ่มพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งใหม่ ประชากรในพื้นที่ เกาะลัดดีอ๊ะแท่นส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีทำการเกษตรในรูปแบบที่หลากหลาย และพื้นที่แห่งนี้มีลักษณะเฉพาะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์หลายอย่าง แต่การจากศึกษาข้อมูลและ ลงพื้นที่ในเบื้องต้นพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เกาะลัดดีอ๊ะแท่นยังไม่ได้รับการส่งเสริมหรือ การพัฒนาการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ดีและยังไม่ได้ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยว

เท่าที่ควร รวมทั้งหน่วยงานในพื้นที่หรือผู้รับผิดชอบดูแลยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ดีมีมาตรฐานในพื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่อย่างแท้จริง เพราะจากการศึกษาข้อมูลมีเกษตรกรในพื้นที่เข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเกาะลัดอีแท่นที่เข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพียง 65 คน จากเกษตรกรทั้งหมด พื้นที่เกาะลัดอีแท่น จำนวน 686 คน ทั้ง ๆ ที่พื้นที่มีความเหมาะสมในการทำท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นอย่างมาก (สำนักงานเกษตรอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, 2564)

ดังนั้นทางผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่เกาะลัดอีแท่นในการทำการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสภาพการทำการเกษตรควบคู่กันไป เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของตนรวมทั้งการทำให้นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งนี้ได้สัมผัสกับการท่องเที่ยวที่ดีมีมาตรฐานเช่นกัน หากแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะลัดอีแท่นกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรในพื้นที่แล้ว ก็จะเป็นการยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดนครปฐมสู่ความนิยมในระดับประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแท่น อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแท่น อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อเสนอการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแท่น อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เกษตรกรในพื้นที่เกาะลัดอีแท่น อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร กับสำนักงานเกษตรอำเภอสามพราน จำนวน 686 คน (สำนักงานเกษตรอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, 2560) กลุ่มตัวอย่าง

ที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มมาจากเกษตรกรในพื้นที่เกาะลัดอีแท่น อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร กับสำนักงานเกษตรอำเภอสามพราณ จำนวน 254 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane (วีรยา ภัทรอาชาชัย, 2539) และการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากรเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะกระจายให้สัมพันธ์กับสัดส่วน

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้วิจัยกำหนดเลือกบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการทำวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 10 รูป/คน โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ครั้งนี้ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแท่นอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม และนำเสนอเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) จำนวน ๕ ท่าน แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากร ที่มีสถานภาพเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รายละเอียดดังนี้

2.1 ขอนหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาสังคม วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอเชิญคณาจารย์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย กลุ่มตัวอย่างทดสอบเครื่องมือวิจัย และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.2 นำหนังสือขอความร่วมมือไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย และนำหนังสือขอความร่วมมือไปยังกลุ่มตัวอย่างทดสอบเครื่องมือวิจัย และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อขอ

ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยทำการนัดหมายวัน เวลา ที่จะขอความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ และเก็บแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์คืน

2.3 การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่เกาะลัดอีแท่น อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร กับสำนักงานเกษตรอำเภอสามพราณ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเวลาเดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามจำนวน 254 ชุด โดยวิธีเจาะจงเฉพาะกลุ่มตัวอย่างและได้รับกลับคืน จำนวน 254 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ใช้วิธีการแจกแจงความถี่และการคำนวณค่าร้อยละ

3.2 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของเกาะลัดอีแท่น และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแท่นอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ประกอบ กรรณสูตร, 2542)

4.51-5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ระดับมากที่สุด

3.51-4.50 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ระดับมาก

2.51-3.50 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ระดับปานกลาง

1.51-2.50 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ระดับน้อย

1.00-1.50 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ระดับน้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัย

1. **บริบทการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแท่นอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม** พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 ประชากรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 มีสถานะภาพส่วนใหญ่สมรส จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 และมีรายได้ส่วนใหญ่น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของเกาะลัดอีแท่นอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมาคือ ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.94 ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย 3.90

2. **กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแท่นอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม** โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมาคือ ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.94 ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย 3.90 โดยสรุปได้ดังนี้

1) **ด้านการตัดสินใจ** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.92 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เกษตรกรมีการปรึกษาหารือ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 4.06 รองลงมาคือ เกษตรกรมีการนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อการแก้ไข และการพัฒนาที่ตรงประเด็น มีค่าเฉลี่ย 3.99 ข้อเกษตรกรร่วมกำหนดขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.89 ข้อเกษตรกรมีการแสดงความคิดเห็น คัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ย 3.86 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เกษตรกรร่วมประชุมวางแผน หรือคัดเลือกกิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวประกอบการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.79

2) ด้านการปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ เกษตรกรมีการร่วมส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 3.96 รองลงมาคือ ข้อ เกษตรกรมีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย 3.93 ข้อ เกษตรกรมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์เพื่อพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.90 ข้อ เกษตรกรมีการเชิญชวนคนในชุมชนเข้าร่วมปฏิบัติงานการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.89 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ เกษตรกรมีการสนับสนุนทรัพยากรซึ่งกันและกันในการดำเนินงานการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.82

3) ด้านการรับผลประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เกษตรกรเห็นว่าการจัดการการท่องเที่ยวสามารถแก้ปัญหาในชุมชนได้อย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 4.10 รองลงมาคือ ข้อ เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.00 ข้อ เกษตรกรได้รับความสะดวกในการให้บริการการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.97 ข้อ เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากกิจกรรมหรือโครงการการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.96 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ เกษตรกรเห็นว่าการชุมนุมเกิดความสามัคคีมากขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.96

4) ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ เกษตรกรมีการขอความร่วมมือให้องค์กรอื่นๆเข้ามามีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.06 รองลงมาคือ เกษตรกรมีการเสวนาแสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.94 ข้อ เกษตรกรมีการนำปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเห็นในการจัดการการท่องเที่ยวมารายงานต่อชุมชนให้ทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.94 ข้อ เกษตรกรมีการติดตามการดำเนินงานการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.90 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ เกษตรกรมีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.87

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดดีแท่นอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.94 รองลงมาคือ ด้านแหล่งเรียนรู้ทางการ

เกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.87 ด้านความมีเมตริจิต มีค่าเฉลี่ย 3.62 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 3.61 โดยสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อมีการจัดการการให้บริการอื่นๆ แก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เช่น จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 4.03 รองลงมาคือ ข้อการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทยพวน เช่น ศูนย์บริการข้อมูลทางการเกษตรศูนย์การแสดงสินค้าท้องถิ่น เป็นต้น ค่าเฉลี่ย 4.00 ข้อการจัดการการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนนาหมื่นศรีแก่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.93 ข้อการจัดการสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น เทศกาล ประเพณี สินค้าเกษตร เป็นต้น ค่าเฉลี่ย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อการจัดการด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ห้องสุขาร้านอาหารของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.85

2) ด้านแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการศึกษาหาความรู้ทำความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.03 รองลงมาคือ ข้อมีการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่อื่นๆ เช่น การศึกษาดูงานของชุมชนท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จค่าเฉลี่ย 3.93 ข้อพัฒนาเยาวชน คนในชุมชนให้ได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่ององค์ความรู้ด้านการเกษตร วิถีชีวิต ภูมิปัญญาประเพณี วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 3.90 ข้อสามารถถ่ายทอดความรู้กับสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรทางการเกษตร และนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนได้ ค่าเฉลี่ย 3.84 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อผู้นำชุมชนหน่วยงานท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน มีการอบรม การจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยวให้แก่ท่านอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.65

3) ด้านความมีเมตริจิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีความเข้าใจความต้องการและสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.66 รองลงมาคือ สามารถปรับเปลี่ยนการบริการให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.63 ข้อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง องค์กรหรือ

กลุ่มต่างๆในชุมชนสามารถให้บริการเฉพาะบุคคลแก่นักท่องเที่ยวได้ มีค่าเฉลี่ย 3.62 ข้อมีความสนใจนักท่องเที่ยวแต่ละคนเป็นอย่างดีและเท่าเทียม ค่าเฉลี่ย 3.62 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมระหว่างการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.59

4) ด้านความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยด้านยานพาหนะผู้ให้บริการสาธารณะ มีค่าเฉลี่ย 3.66 รองลงมา คือ ข้อการจัดภูมิทัศน์รอบชุมชนให้มีความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 3.63 ข้อการสนับสนุนการดำเนินการการฝึกอบรมทักษะการช่วยเหลือและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีค่าเฉลี่ย 3.62 ข้อมีการจัดเตรียมยานพาหนะและอุปกรณ์ช่วยชีวิตเบื้องต้นที่เหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.56 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อถนนมีความปลอดภัยต่อการเดินทางต่อนักท่องเที่ยว มีไฟฟ้าสว่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 3.55

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้ในพื้นที่ของเกาะลัดอีแท่น อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ที่เกิดจากความร่วมมือของหน่วยงาน ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และสมาชิกในชุมชนทำให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นองค์กรภายในชุมชนเพื่อร่วมทำงาน ด้านการท่องเที่ยวระหว่างชาวบ้านกับองค์การบริหารท้องถิ่น ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนิเวศน์ และวัฒนธรรมของเกาะลัดอีแท่นอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม เพื่อร่วมดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวของชุมชน และผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่พักแรมมีความเหมาะสม ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของเจ้าของสถานที่และความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้สวนเกษตร การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการท่องเที่ยวที่เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการ และมีแนวทางการจัดการที่มุ่งเน้นให้ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม โดยยังคงรักษาคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น ตลอดจนวิถีชีวิตของคนในชุมชน ตลอดจนคนในชุมชน มีโอกาสในการบริหารจัดการ และพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้สามารถในการพัฒนาการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวโดยชุมชนสร้างรายได้เสริมให้แก่คนในชุมชนก่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแท่นอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม มีการอภิปรายผล ดังนี้

1) การศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาส์ดีแอนด์อามอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ใช้การสำรวจจากแบบสอบถามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของเกาส์ดีแอนด์อามอสสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 4.00 รองลงมาคือ ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.94 ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย 3.90 สอดคล้องกับ รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร (2558) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อความยั่งยืน: โครงการหลวงปางตะ พบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อความยั่งยืน มีดังนี้ 1) ต้องจัดในรูปแบบของกิจกรรมที่ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและมีพื้นที่ในการดำเนินงาน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีกฎเกณฑ์ ระเบียบที่ยอมรับและรับรู้กันโดยทั่ว มี การกำหนดวาระผู้บริหารเพื่อไม่ให้เกิดการผูกขาด 2) พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่าง ยั่งยืนให้เหมาะสม โดยส่งเสริมให้มีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่หลากหลาย ค้นหาเอกลักษณ์ หรือ จุดเด่นของชุมชน พัฒนาเป็นรูปแบบเชิงเกษตรเฉพาะตัวให้เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเข้าไปผสมผสานกับการเกษตรให้เกิดการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ เพื่อสร้างความแตกต่างกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) แสวงหาโอกาสในการขยายตลาดเพื่อเพิ่มรายได้ โดยเฉพาะตลาดในประเทศและขยายเครือข่ายการตลาดจากพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำไปสู่การรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดรายได้แก่ชุมชนทั้งปัจจุบันและอนาคต

2) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาส์ดีแอนด์อามอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ใช้การสำรวจจากแบบสอบถามซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาระดับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาส์ดีแอนด์อามอสสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.94 รองลงมาคือ ด้านแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.87 ด้านความมีไมตรีจิต มีค่าเฉลี่ย 3.62 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 3.61 สอดคล้องกับ ชัยฤทธิ์ ทองรอด (2561) ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิง

เกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบ คลองมหาสวัสดิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม พบว่า การจัดการภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตรมีการรวมตัวกันโดยจัดตั้งเป็นคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน ประธานสัมพันธ์ เลขานุการ ซึ่งกรรมการแต่ละคนจะเป็นสมาชิกในแต่ละกิจกรรม มีการแบ่งหน้าที่กัน เป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มพาชมสวนกล้วยไม้ กลุ่มพาชม นาบัว กลุ่มแม่บ้านมหาสวัสดิ์ กลุ่มสวนผลไม้ ซึ่งการ บริหารงานในแต่ละกลุ่มจะมีผู้นำกลุ่มที่ประสานงานกันภายในกลุ่มเดียวกันและกลุ่มอื่น ๆ โดยจะมี การประชุมกันทุกๆ เดือน เพื่อวางแผน จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดสรรผลประโยชน์ และ ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และผลจากการศึกษาพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิง เกษตร ล่องเรือชมสวน เลียบคลองมหาสวัสดิ์ โนภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้าน แหล่งท่องเที่ยว ด้านอัตราค่าบริการ/การเงิน ด้านการบริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ และ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของเกาะลัดอีแทนอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะอยู่บางประการ ทั้งเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ที่จะนำเอาผลการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือ ผู้รับผิดชอบทั้งภาครัฐและเอกชน ประสานงานและบูรณาการร่วมกันเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องของประโยชน์ในการเข้าร่วมกลุ่ม การมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ และการก่อให้เกิดรายได้จากการรวมกลุ่ม

1.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ได้รับรู้ถึงผลประโยชน์ในการ จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะลัดอีแทน

1.3 ควรให้นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเข้ามา ส่งเสริมกระบวนการแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรให้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมการขายให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

2.2 ควรมีการนำเอาเทคโนโลยีมาสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์ การจองสถานที่พัก เพื่อเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้กว้างมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวการเกษตรเชิงบูรณาการสร้างความร่วมมือในด้านการบริการและจัดระบบการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาการประเมินมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในด้านต่าง ๆ

3.2 ควรมีการศึกษาระบบการรองรับนักท่องเที่ยวที่อาจเพิ่มขึ้นในอนาคตให้เหมาะสมและเพื่อให้เป็นการท่องเที่ยววิถีชีวิตที่ยั่งยืน

3.3 ควรมีการศึกษากระบวนการพัฒนาการเกษตรของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง และยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ชัยฤทธิ์ ทองรอด. (2561). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 12(2), 115-131.
- รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร. (2558). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อความยั่งยืน. โครงการหลวงปางตะ. วารสารเทคโนโลยีสุรนารี, 9(1), 19-35.
- วีรยา ภัทรอาชาชัย. (2539). หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศิริพร เลิศยิ่งยศ. (2556). โครงการจัดทำแผนชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตด้วยการมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้านโคกแฝก ตำบลขามทะเลสอ อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา. วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(1), 93-106.
- สำนักงานเกษตรอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. (2563). ข้อมูลเกษตรกรอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. เรียกใช้เมื่อ 18 เมษายน 2565 จาก <http://samphran.nakhonpathom.doae.go.th/> [28 ตุลาคม 2564].